

* Agresja u dzieci w wieku przedszkolnym

Przygotowała: Ewa Marchlewska

Działanie, którego wynikiem jest skrzywdzenie innej osoby lub zniszczenie przedmiotu

Agresja

Mobbing słowny, wyzywanie, zastraszanie

Agresja słowna

Celowe, zaplanowane działania mające na celu odniesienie korzyści kosztem skrzywdzenia innej osoby

Agresja instrumentalna

Na przykład wybuchy złości w momencie nieradzenia sobie z emocjami, frustracją, trudną sytuacją społeczną

Agresja impulsywna

* Wychowawczynie nie radzą sobie z takim dzieckiem (mając dodatkową przynajmniej dwudziestkę), rodzicom wstyd jest za córkę lub syna...Co wtedy robić: najpierw przyjrzeć się sytuacji rodzinnej dziecka - może coś zostało w niej zaburzone, zmienione przez co córka lub syn czują się źle, niepewnie; coś nagle zmieniło się (np. mama poszła do pracy a dziecko do przedszkola, zmarła ukochana babcia lub też uwielbiana świnka morska, tata wyjechał na dłuższy czas); często nam samym trudno jest to dostrzec, porozmawiać o tym ze specjalistą (psychologiem)

**PAMIĘTAJMY - DZIECKO MA
PRAWO ODCZUWAĆ DANĄ
SYTUACJĘ NA SWÓJ SPOSÓB,
TO CO DLA NAS NIE ZNACZY
NIC WIELKIEGO, DLA NIEGO
MOŻE BARDZO WIELE I
ODWROTNIE**

* Rodzaje agresji

- Werbalna - konfrontacja słowna, której skutki często są niedoceniane, może również bardzo mocno ranić. Są to: wyzwiska, przezywanie, skarżenie, grożenie, straszenie, odgrażanie się, aroganckie odzywianie się do dorosłych lub rówieśników, wyśmiewanie, plotkowanie czy podawanie złośliwych uwag mających na celu zrobienie komuś przykrości.
- Niewerbalna: **fizyczna** - bezpośrednie zadawanie bólu innym osobom. W momencie wybuchu złości dziecko bije, gryzie lub drapie drugą osobę. Atak nie zawsze jest skierowany na tego, kto go wywołał. Dziecko często odreagowuje na swoim koledze, kopie psa lub drze rysunek, czyli przenosi agresję z osoby, która ją pobudziła na inną zwykle mniej zagrażającą dziecku albo na rzecz,
- niefizyczna** - występuje w szczególności u dzieci w wieku przedszkolnym. Jest to przedrzeźnianie, robienie min, pokazywanie języka koledze, różnego rodzaju gesty mające zranić drugą osobę.

*Zachowania agresywne

Agresywne zachowanie niesie ze sobą negatywne skutki dla ofiary i jako takie jest intencjonalne, przy czym sprawcę opisuje się jako pragnącego zranić bądź uszkodzić fizycznie lub psychicznie.

* Czynniki sprzyjające powstawaniu zachowań agresywnych

- doznanie jakiegokolwiek formy przemocy: fizycznej, psychicznej, seksualnej, opuszczenia
- uczucie bezsilności
- uczucie upokorzenia
- uczucie złości lub rozpacz
- uczucie zagrożenia
- powiększające się poczucie samotności
- podatność na dewiacje, uzależnienia, przestępczość.

* Różne formy przejawów agresji

Agresywność może przejawiać się w różnych formach m.in.:

- napastliwość fizyczna
 - napastliwość słowna, kłótnia, przekleństwa
 - nadmierny krytycyzm
 - napastliwość wyrażana krzykiem
 - tupanie nogami
 - trzaskanie drzwiami
 - niszczenie cudzej własności
 - nadmierna drażliwość
- przejawiająca się porywczością

* Oznaki bycia ofiarą przemocy

Zwiększona lęklivość, zaniżona samoocena, poczucie osamotnienia, brak akceptacji siebie, tendencje do izolowania się, obniżony nastrój, poczucie winy lub wstydu, zwiększona płaczliwość w różnych sytuacjach zaburzenia pamięci i koncentracji uwagi, zaburzenia mowy, zmniejszona kontrola emocji, zawężenie świadomości do własnego świata, ucieczka w świat fantazji, obojętność na sprawy innych osób, zachowania agresywne i autoagresywne, zaburzenia psychosomatyczne (np. bóle brzucha, głowy, moczenie się), ukrywane ślady i bóle po pobiciach i nadużyciach seksualnych, tiki nerwowe, zmiany w nastroju i sposobie nawiązywania kontaktów z innymi - zwiększona nieufność, niepokojące elementy w wytworach plastycznych i innej twórczości, depresja, koszmary nocne

Źródła zachowań agresywnych

- a) *mass media* (telewizja, filmy, prasa, gry komputerowe)
- b) *grupa rówieśnicza* - istotnym czynnikiem sprzyjającym agresji jest negatywny wpływ grup rówieśniczych.
- c) *dom rodzinny*- wzory dobre i złe, wyniesione z domu działają bardzo długo, czasem przez całe życie.
- d) przedszkole,

Niewłaściwe postawy rodziców to:

- odrzucenie - odtrącenie dziecka może doprowadzić do wymuszania na rodzicach skupienia uwagi. Wówczas właśnie ucieka się ono do złego zachowania, jest nieposłuszne, agresywne, ale osiąga swój cel, ponieważ rodzice w końcu dostrzegają je
- unikanie kontaktu z dzieckiem
- nadmierne ochranianie - nadmierna troska o dziecko, wyręczanie w wielu obowiązkach opóźnia osiągnięcie przez nie dojrzałości emocjonalnej.
- stawianie zbyt wysokich wymagań - zbyt wysokie wymagania i nieliczenie się z możliwościami dziecka.

Dziecko jest baczny obserwator, szybko uczy się zachowań agresywnych i nie mogąc odwzajemnić się rodzicom przenosi swoją złość na kolegów. Najwięcej przypadków agresji wśród dzieci wywodzi się z domów, w których stosuje się kary cielesne.

* Wspierający wpływ rodziny

Rodzina wywiera pozytywny wpływ, gdy rodzice przejawiają postawy wychowawczo właściwe:

- akceptacja
- współdziałanie
- uznawanie swobody
- aktywność
- poszanowanie praw dziecka.

* Sposoby przeciwdziałania agresji.

Działania mające na celu przeciwdziałanie agresji winny obejmować:

a) rodzinę

b) edukację rodziny

c) poradnictwo w zakresie wychowania i rozwoju

d) czas wolny i wypoczynek rodziny

Rodzice mogą zapobiegać agresji budując pozytywny obraz własnego dziecka poprzez: mówienie mu jak bardzo jest dla nas ważne, wysłuchiwanie tego, co ma nam do powiedzenia, dawanie mu wsparcia, wspólne przeżywanie jego radości i niepowodzeń, nie lekceważenie nawet błażych według nas problemów dziecka, zauważanie mocnych stron dziecka i docenianie tego, co robi dobrze, okazywanie dziecku miłości bez stawiania warunków, tworzenie i pielęgnowanie pozytywnej atmosfery w domu, zacieśnianie więzi między domem a przedszkolem.

* Sposoby przeciwdziałania agresji.

Przedszkole

- programy profilaktyczne, wychowawcze,
- pogadanki,
- jasno sprecyzowane normy zachowań,
- zajęcia integracyjne,
- stosowanie zasady indywidualizacji,
- przyjęcie postawy życzliwości, zaufania i zrozumienia,
- stwarzanie dziecku sytuacji do osiągnięcia sukcesu, poprzez proponowanie ćwiczeń dostosowanych do jego poziomu,
- reagowanie na wszelkie przejawy agresji, niezależnie od tego, kto jest agresorem i próbę znalezienia przyczyny, wskazywanie negatywnych lub pozytywnych konsekwencji zachowania dziecka dla innych osób, utrzymywanie kontaktu z rodziną.

* Agresja- nie można jej sprzyjać

Najważniejsze jest to, abyśmy nie pozostali obojętni wobec jakichkolwiek przejawów agresji, abyśmy starali się zgłębić jej przyczyny i zawsze szukali sposobów radzenia sobie z tym niełatwym problemem.

Jak radzić sobie z agresją?

Sposoby rozładowania energii w sytuacji złości:

- wysiłek fizyczny
- płacz
- głośny krzyk
- spacer
- sprząatanie mieszkania
- słuchanie muzyki
- kąpiel
- czytanie książki

* BIBLIOGRAFIA:

1. J. Jaroszyński, J. Ostaszewska „Mały słownik Psychologiczny”
2. G. Miłkowska - Olejniczak „Kto rządzi w polskiej szkole? - czyli o agresji dzieci i młodzieży w sytuacjach szkolnych.
3. L. Korzeniowski, S. Pużyński „Encyklopedyczny Słownik Psychiatrii”
4. J. Rumpf „Krzyczeć, bić, niszczyć - agresja u dzieci w wieku do 13 lat”
5. S. Szostak, A. Tabaka „Porozmawiajmy o agresji”
6. M. Braun- Gałkowska „Wpływ gier komputerowych na psychikę dzieci”